

Józef Wroceński

Doktorat Ks. Piotra Sawczuka

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawnohistoryczny 39/3-4, 299-300

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Doktorat Ks. Piotra Sawczuka

Dnia 27 czerwca 1996 r. odbyła się na Wydziale Prawa Kanonicznego ATK publiczna obrona rozprawy doktorskiej ks. mgr Piotra S a w c z u k a, kapłana diecezji siedleckiej, absolwenta Wydziału Prawa Kanonicznego ATK. Doktorant przedłożył Radzie Wydziału pracę pt. *Communicatio in sacris w kanonicznym prawie karnym*. Promotorem rozprawy doktorskiej był ks. prof. dr hab Jerzy S y r y j c z y k, Dziekan Wydziału. W charakterze recenzentów wystąpili: ks. prof. dr hab. Florian L e m p a (KUL) i ks. prof. dr hab. Julian K a ł o w s k i (ATK).

Przedmiotem pracy jest problem przestępnego *communicatio in sacris* w kanonicznym prawie karnym, czyli zagadnienie przestępnego współuczestnictwa w kulcie publicznym. Autor ukazał w swej pracy złożoność problematyki w omawianym przedmiocie. Postawił też szereg pytań dotychczas nie stawianych w nauce kanonicznego prawa karnego. Stanowisko Kościoła katolickiego w tej dziedzinie radykalnie zmieniło się po Soborze Watykańskim II. Kościół odkrył więź łączącą go ze wspólnotami braci odłączonych, i szczególną bliskość z odłączonymi Kościołami, które posiadają ważne sakramenty kapłaństwa i Eucharystii. Od ostatniego Soboru przestano patrzeć na współuczestnictwo *in sacris* wyłącznie jako na zagrożenie wiary i jedności Kościoła. Dostrzeżono w nim pozytywne strony, co nie oznacza, że niebezpieczeństwa te już nie zagrażają. Prawo kościelne, chociaż w wielu kwestiach uległo zmianie i można mówić o złagodzeniu dyscypliny karnej, to jednak podaje nadal szczegółowe normy dotyczące tego współuczestnictwa. Przekroczenie ich stanowi nadal przestępstwo.

Rozprawa składa się z czterech rozdziałów. Wychodząc od etymologicznej i treściowej analizy terminu *communicatio in sacris*, Autor ukazał w aspekcie historycznym niektóre elementy eklezjologii kształtujące stanowisko Kościoła katolickiego w tej dziedzinie. Zasygnalizował też istnienie dyskusji na temat przynależności do Kościoła, by na tym tle uwydatnić nowe trendy w doktrynie kościelnej, zapoczątkowane przez Sobór Watykański II. Dalej Autor podjął próbę określenia materii przestępstwa wskazując na różnice ujęć w obu Kodeksach Prawa Kanonicznego. Obecnie materię przestępstwa stanowić może zarówno zakazane uczestnictwo w obrzędach odłączonych Kościołów i Wspólnot kościelnych, jak też dopuszczenie braci odłączonych z pogwałceniem istniejących zakazów do uczestnictwa w kulcie katolickim, szczególnie zaś udzielanie im sakramentów poza wyznaczonymi ramami. Kolejny rozdział traktuje o subiektywnej stronie przestępstwa. Prawo przez cały czas do popełnienia przestępstwa wymagało winy umyślnej. Dokonanie

zewnątrznego czynu współdziału w obrzędach akatolickich pociągało za sobą podejrzenie o herezję. Nowa regulacja prawna nie przewiduje instytucji podejrzenia o herezję, a czyn zakazanego komunikowania *in sacris* dokonany bez winy umyślnej nie pociąga za sobą skutku karnego. Ostatni rozdział ks. Piotr S a w c z u k poświęcił omówieniu zagadnienia sankcji karnej za przestępne współuczestnictwo *in sacris*. Aspekt historyczny tego zagadnienia został wyraziście uwytłumiony, by na jego tle ukazać obecnie przewidzianą sankcję karną. Jest nią kara nieokreślona, obligatoryjna. Autor wspominał też na marginesie, iż prawodawca Kodeksu dla Kościołów Wschodnich Katolickich z 1990 r., przewiduje za to przestępstwo sankcję fakultatywną, co świadczy o jeszcze znaczniejszym złagodzeniu dyscypliny karnej w tej materii.

Rozprawa jest dziełem prekursorskim i w pełni oryginalnym, zasługującym na udostępnienie szerszemu kręgowi odbiorców, zwłaszcza środowisku prawniczemu i działaczom ruchu ekumenicznego. Stanowi poważny wkład do poznania zagadnień związanych z *communicatio in sacris* w kanonicznym prawie karnym. Recenzenci podkreślali staranność w przeprowadzeniu badań i umiejętne wykorzystanie zebranego materiału oraz swobodne poruszanie się w problematyce pracy.

Rada Wydziału Prawa Kanonicznego ATK, biorąc pod uwagę wyniki egzaminu doktorskiego, właściwy dla tego rodzaju rozpraw walor naukowy, a także opinie recenzentów oraz pozytywny wynik publicznej obrony, nadała ks. mgr Piotrowi S a w c z u k o w i stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego.

Ks. Józef Wroczeński SCJ

Doktorat Pani Magdaleny Jakimowicz

Dnia 27 czerwca 1996 r. odbyła się na Wydziale Prawa Kanonicznego ATK publiczna obrona rozprawy doktorskiej Pani mgr Magdaleny J a k i m o w i c z, absolwentki i asystentki Wydziału Prawa Kanonicznego ATK. Doktorantka przedłożyła Radzie Wydziału pracę pt. *Problemy ekologii w prawie wspólnoty Europejskiej*. Promotorem rozprawy był ks. prof. dr hab. Remigiusz S o b a Ń s k i. W charakterze recenzentów wystąpili: Pani prof. dr hab. Renata S z a f a r z (PAN) i ks. prof. dr hab. Jerzy S y r y j c z y k (ATK).

Pani M. J a k i m o w i c z w oparciu o teksty traktatowe Wspólnoty Europejskiej, które wydają się tworzyć nowy system prawa, poddała gruntownej analizie problemy współczesnej ekologii. Praca chociaż dotyczy prawa międzynarodowego napisana została z punktu widzenia teorii prawa, dlatego też Autorka nie zajmowała się szczegółowymi kwestiami dotyczącymi np. ochrony wody czy powietrza, ale założeniami polityki wspólnotowej